

Sygn. akt III U 97/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr.sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2013r. w S.

sprawy **Ośrodka (...) w S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz podstawy wymiaru składek za J. L.

w związku z odwołaniem Ośrodka (...) w S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 26 listopada 2012 r. znak (...) - (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt III U 97/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26.11.2012r. Nr 219 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na art. 91 ust. 5, art. 83 ust. 1 pkt 1-3, art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 3 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585) oraz art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) stwierdził, iż **J. L.** z tytułu wykonywania umowy o świadczenie usług na rzecz Ośrodka (...) w S. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresie od 30.04.2010r. do 13.06.2010r., podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe za miesiąc kwiecień i maj 2010r. wynosi 0,00 zł, a za miesiąc czerwiec wynosi 150,00 zł, natomiast podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne za kwiecień i maj 2010r. wynosi 0,00 zł, a za miesiąc wrzesień – 133,11 zł.

W pisemnych motywach decyzji organ rentowy wskazał, iż podczas kontroli przeprowadzonej w Ośrodku (...) w S. za okres styczeń 2009r. – grudzień 2011r. w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i Fundusz Pracy, zweryfikowano również umowy zawarte z osobami wykonującymi pracę na podstawie umów zakwalifikowanych przez Ośrodek (...) w S., jako umowy o dzieło. W wyniku tej kontroli ZUS ustalił, iż płatnik składek – Ośrodek (...) w S. – zawarł z J. L. umowę o dzieło na okres od 30.04.2010r. do 13.06.2010r., na przeprowadzenie warsztatów fotograficznych „uwolnić sztukę”, w

trakcie trwania której J. L. nie posiadał innego tytułu do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Uznał też, iż ta zawarta umowa nie ma charakteru umowy o dzieło, a ma charakter umowy o świadczenie usług. Za wykonanie czynności, a nie za osiągnięcie rezultatu, J. L. miał bowiem otrzymać wynagrodzenie. W związku z tym stwierdził podleganie przez J. L. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w okresie wskazanym w decyzji. Wysokość postawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ustalił na podstawie wystawionego rachunku w czerwcu 2010r.

Odwołanie od tej decyzji złożył Ośrodek (...) w S., który domagał się jej zmiany. Powołując się na art. 627 kc podniósł, iż wolą stron było zawarcie umowy o dzieło i umowa podpisana z J. L. zawierała wszystkie elementy charakterystyczne dla tej czynności prawnej. J. L. przeprowadził warsztaty fotograficzne w celu przygotowania wystawy – prezentacji, a nie przygotowywania. W umowie określono, iż czynności mają zostać ostatecznie wykonane, a nie tylko wykonywane. Osiągnięty rezultat, w postaci prezentacji wystawy, stał się autonomiczną, niematerialną wartością w obrocie. Powstały rezultat stał się zatem niezależny od swojego twórcy. W każdej chwili, miejscu i czasie może być on prezentowany, przedstawiany w dalszym ciągu, wielokrotnie, przed różną publicznością. Znajduje się ona w zasobach archiwalnych Ośrodka (...) w S. i w każdej chwili może być powtórzona.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od wnioskodawcy kosztów zastępstwa procesowego. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji dodatkowo wskazując, iż w tym konkretnym przypadku nie zlecono zleceniobiorcy wykonania konkretnego dzieła, a wyłącznie wykonanie czynności, które z istoty nie prowadzą do stworzenia dzieła, a sprowadzają się do starannego wykonania zespołu czynności niezbędnych w procesie wykonywania czynności wskazanych w przedmiotowej umowie. Zatem mając na uwadze ich przedmiot, tj. przeprowadzenie warsztatów fotograficznych, zasadnie zakwestionował rodzaj łączącej strony umowy i zakwalifikował ją jako umowę zlecenia.

J. L. nie zajął stanowiska w sprawie, gdyż wcześniej zmarł.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnionego uznać nie można było.

W sprawie spór dotyczył kwalifikacji prawnej umowy, jaką Ośrodek (...) w S. zawarł z J. L.. Zgodnie z zasadą swobody umów strony miały pełne prawo do swobodnego kształtowania treści stosunku prawnego (art. 353¹ KC), jednak związku z zastrzeżeniami, co do jego rzeczywistego rodzaju, należało dokonać jednoznacznej oceny i przesądzić o obowiązku bądź jego braku, opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Organ rentowy jest natomiast uprawniony nie tylko do badania faktu zawarcia umowy, jak i jej ważności, ale i jest władny dokonać oceny zawartych umów i ustalić ich rodzaj. W konsekwencji ma prawo zakwestionowania rodzaju łączącej strony umowy, w szczególności w przypadku, gdy zachodzi podejrzenie o zawarcie umów w celu obejścia przepisów regulujących obowiązek ubezpieczeń. Kwestia ta jest przesądzona tak w orzecznictwie, jak i doktrynie. Zgodnie przeciw z art. 68 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, do zakresu działania Zakładu należy m.in. stwierdzenie i ustalanie istnienia obowiązku ubezpieczeń społecznych.

Jak stanowi art. 627 kc przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, z góry oznaczonego wyniku, mogący mieć charakter materialny jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu.

Zgodnie z treścią art. 734 §1 kc przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Przedmiotem umowy o świadczenie usług jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa ta jest zatem przykładem umowy starannego działania.

Uwypuklając różnice pomiędzy tymi dwoma rodzajami umów należy wskazać, iż umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły do konkretnego, w przyszłości indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia tj. przedmiotowo istotnym (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21.12.1993r. sygn. III AUr 357/93, LEX 13794; wyr. Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26.01.2006r. sygn. III.AUa.1700/05, LEX 359844).

Zatem umowa o dzieło to tzw. umowa rezultatu, a więc pokazu. Umowa o dzieło różni się od umowy zlecenia właśnie koniecznością uzyskania rezultatu, którym jest dzieło. Natomiast umowa zlecenia jest tzw. umową należytego starania i umową nakierowaną na podjęcie określonych działań i czynności przez biorącego zlecenie. Biorący zlecenie nie ma możliwości swobodnego dziania przy tworzeniu przedmiotu zlecenia. Natomiast wykonujący dzieło musi się wykazać rezultatem, przy czym środki służące do osiągnięcia rezultatu końcowego – dzieła, podjęte przez niego, nie są narzucane przez zamawiającego.

Mając więc powyższe na uwadze stwierdzić należało, że zawarta pomiędzy Ośrodkiem (...) w S. a J. L. umowa, była umową o świadczenie usług. Dotyczyła bowiem warsztatów fotograficznych, a warsztaty przecież to praca z innym osobami w celu zapoznania ich z tematem tych warsztatów i ewentualnie szkoleniem w tym zakresie, co też miało miejsce w niniejszej sprawie. Taki stan rzeczy wynika również i z wyjaśnień złożonych przez Dyrektora Ośrodka na rozprawie. Zawarta umowa nie dotyczyła więc konkretnego rezultatu jako dzieła J. L.. Owszem efektem końcowym warsztatów była wystawa fotograficzna, jednakże – co wyjaśnił Dyrektor Ośrodka – była efektem pracy i nakładów nie tylko J. L. ale i młodzieży. Stąd taka umowa musiała być uznana właśnie za umowę o świadczenie usług, gdyż J. L. świadczył usługi w zakresie pracy z młodzieżą w celu zrobienia wystawy fotograficznej i jej prezentacji. Przedmiotem bowiem tej umowy było dokonywanie określonych czynności faktycznych. Podkreślić mianowicie należy, że umowa o świadczenia usług akcentuje starania w celu osiągnięcia określonego wyniku, a nie sam wynik, co też miało miejsce w niniejszej sprawie.

Uznać więc należało zawartą przez Ośrodek (...) w S. z J. L. umowę za umowę o świadczenie usług. Wolą wskaże stron nie było wykonanie czysto zindywidualizowanego przez J. L. dzieła, a doprowadzenie do wykonania takiego dzieła z dziećmi. Określone więc działanie J. L. było istotne dla realizacji umowy i z tych działań został rozliczony.

Ustalenie więc, iż w rzeczywistości zainteresowany wykonywał czynności charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług powodowało, iż prawidłowo w zaskarżonej decyzji zastosowany został przepis art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585, ze zm.), zgodnie z treścią którego obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia oraz osobami z nimi współpracującymi. Zawarte umowy o świadczenie usług rodziły zatem obowiązek ubezpieczenia.

Zgodnie też ze wskazanymi przepisami art. 13 pkt. 2 tej ustawy oraz art. 66 ust. 1 pkt 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej..., osoby takie podlegają również ubezpieczeniu wypadkowemu i zdrowotnemu.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc, oddalił odwołanie.

PW/mmw